

Komunikat prasowy

Luksemburg, 19 lipca 2019 r.

Instytucje UE są ogólnie dobrze przygotowane do reagowania na przypadki nieetycznego postępowania, lecz należy nadal ulepszać przepisy w tym zakresie – twierdzą kontrolerzy

W ostatnim sprawozdaniu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego stwierdzono, że zasadniczo Parlament Europejski, Rada i Komisja ustanowiły adekwatne ramy etyczne. Kontrolerzy wskazali też jednak obszary, w których należałoby ulepszyć i zharmonizować odnośne wytyczne, w szczególności pod względem ich zakresu, szczegółowości, jasności i poziomu obowiązywania. W sprawozdaniu opisali również przykłady dobrych praktyk. Poza tym ich zdaniem istnieje potrzeba podniesienia poziomu wiedzy personelu instytucji na temat ram etycznych i kultury etycznej.

Ramy etyczne mają na celu wsparcie skutecznego zapobiegania nieetycznym zachowaniom, identyfikowania ich i prawidłowego reagowania na nie. Przepisy z zakresu etyki w instytucjach UE obowiązują zarówno personel, jak i wybieranych lub mianowanych członków, takich jak posłowie do Parlamentu Europejskiego czy członkowie Komisji. Dotyczą one zasad przyjmowania prezentów i zaproszeń, działalności lub zadań dodatkowych, konfliktu interesów, działalności podejmowanej po zakończeniu zatrudnienia lub po zaprzestaniu pełnienia funkcji w danej instytucji UE, przypadków molestowania i informowania o nieprawidłowościach.

Kontrolerzy zbadali, czy Parlament Europejski, Rada i Komisja ustanowiły odpowiednie ramy etyczne. W szczególności przeanalizowali etyczne wymogi prawne oraz obowiązujące procedury ich egzekwowania. Przeprowadzili także ankietę w celu dokonania oceny poziomu wiedzy personelu. Na tym etapie nie przyjrzeni się natomiast temu, w jaki sposób ramy etyczne zostały wdrożone.

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

– Jakiegokolwiek nieetyczne, choćby nawet pozornie, postępowanie członków i pracowników instytucji Unii Europejskiej wywołuje duże zainteresowanie opinii publicznej i podważa zaufanie pokładane w UE – **stwierdził Mihails Kozlovs, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za to sprawozdanie.** – Przeprowadzona przez Trybunał kontrola pomoże instytucjom UE we wdrożeniu dalszych usprawnień w ich ramach etycznych, a także w ograniczeniu do minimum ryzyka nieetycznego postępowania.

Kontrolerzy przyznają, że we wszystkich trzech instytucjach obowiązują podstawowe elementy ram etycznych. Instytucje te ustanowiły zasady, które odpowiadają głównym wymogom etycznym, oraz systemy dochodzeniowe i mechanizmy nakładania sankcji, które stanowią należyte wsparcie ram etycznych.

Kontrolerzy wskazali równocześnie obszary, które można udoskonalić. Odnotowali przykładowo, że procedury weryfikacji deklaracji przedkładanych przez personel i członków nie są wystarczająco sformalizowane. Ponadto ramy etyczne dotyczące konfliktów interesów w dużym zakresie opierają się na deklaracjach własnych, a równocześnie nie obejmują odpowiednich wytycznych i standardowych procedur na potrzeby weryfikacji poprawności, wiarygodności i kompletności tych deklaracji.

Kontrolerzy określili też obszary, w których wskazana jest większa harmonizacja i wymiana dobrych praktyk. W instytucjach obowiązują przykładowo różne przepisy co do maksymalnej wartości, jaką mogą mieć prezenty przyjmowane przez personel bez konieczności uzyskania wcześniejszego zezwolenia, mimo że personel tych instytucji podlega tym samym zasadom dotyczącym zatrudnienia. Dodatkowo w Radzie wciąż nie wprowadzono wspólnych ram etycznych, które regulowałyby pracę przedstawicieli państw członkowskich.

W celu uzyskania pełnego obrazu kultury etycznej kontrolerzy przeprowadzili ponadto ankietę, której wyniki świadczą o zróżnicowanym poziomie znajomości kwestii etycznych wśród personelu UE. Większość pracowników jest zdania, że widząc przypadki nieetycznego postępowania potrafi je rozpoznać, choć szkolenia w zakresie etyki przeszła jedynie mniejsza część personelu. Równocześnie ankietę wykazała, że niektórzy pracownicy mają wątpliwości co do sposobów informowania o nieetycznym postępowaniu.

W odpowiedzi na wskazane wyzwania kontrolerzy sformułowali szereg zaleceń. W szczególności instytucje UE powinny:

- nadal ulepszać swoje ramy etyczne,
- współpracować w celu harmonizacji elementów ram etycznych i podejmować dalsze działania na rzecz wymiany dobrych praktyk,
- podnosić poziom wiedzy pracowników na temat ram etycznych i kultury etycznej.

Informacje dla redaktorów

Etyczne wymogi prawne w instytucjach UE odnoszą się do szeregu kluczowych zagadnień, takich jak różne rodzaje konfliktu interesów (w tym dotyczące rekrutacji, działalności po zakończeniu okresu zatrudnienia, prezentów i zaproszeń, działalności dodatkowej i zatrudnienia małżonka), przejrzystość, przeciwdziałanie molestowaniu i mechanizmy egzekwowania przepisów.

Sprawozdanie specjalne nr 13/2019 pt. „Ramy etyczne skontrolowanych instytucji UE – obszar, który można udoskonalić” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE.

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom związanym z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie.

Kontakt dla dziennikarzy zainteresowanych tym sprawozdaniem

Vincent Bourgeais – E-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

Tel.: (+352) 4398 47502 / Tel. kom.: (+352) 691 551 502